

Nota Verbonden partijen Aalsmeer
Governance en doelen verbonden partijen

Definitief 1.1

Aalsmeer, 30 mei 2017

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	5
2. De wettelijke kaders.....	6
2.1. Inleiding.....	6
2.2. Publiekrechtelijke verbonden partijen	6
2.3. Privaatrechtelijke verbonden partijen	7
2.4. Verbonden partijen gemeente Aalsmeer: toetsing op bestuurlijk en financieel belang	8
3. Algemene beginselen Governance.....	9
3.1. Inleiding.....	9
3.2. Formele borging Governance.....	9
3.3. Algemene beginselen van governance	9
3.3.1. Sturen.....	9
3.3.2. Beheersen	10
3.3.3. Verantwoorden	10
3.3.4. Toezicht houden	10
4. Versterking wettelijke basis van de Governance	11
5. Scheiding van de eigenaar- en de opdrachtgeverrol	14
5.1. Inleiding.....	14
5.2. De eigenaar- en opdrachtgeverrol.....	14
5.3. Vertegenwoordiging in besturen vanuit gemeente Aalsmeer	16
5.4. Rol AB en DB-lid.....	18
6. Algemene beleidsvoornemens en doel verbonden partijen.....	19
6.1. Inleiding.....	19
6.2. Algemene beleidsvoornemens verbonden partijen	19
6.3. Indicatie belang verbonden partijen	19
6.4. Inzicht per verbonden partij.....	20
6.5. Gemeenschappelijke regelingen.....	20
6.6. Stichtingen en verenigingen.....	27
6.7. Coöperaties en vennootschappen	27
Bijlage 1 Vier deelprocessen Governance nader geduid	33
Bijlage 2 Privaatrechtelijke partijen	38

Samenvatting

Gemeenten kunnen taken zelf uitvoeren of laten uitvoeren door andere organisaties. Wanneer een gemeente een bestuurlijk en financieel belang in een organisatie heeft, is sprake van een Verbonden partij. Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook in deze situaties het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (= governance) en de gemeentelijke doelen die worden nagestreefd. De rijksoverheid heeft via het Besluit Begroting en Verantwoording en de Wet op de gemeenschappelijke regelingen recentelijk een aantal wijzigingen aangebracht om met name de governance te versterken. De belangrijkste zijn: algemene kaderstelling van een nota Verbonden partijen, vereenvoudiging van de paragraaf verbonden partijen, informatievoorziening en verruiming begrip financieel belang.

Om samen te werken via verbonden partijen ligt in enkele situaties een wettelijke verplichting ten grondslag. Wanneer er sprake is van een keuze, liggen de volgende algemene beleidsvoornemens ten grondslag binnen de gemeente Aalsmeer:

- Het tegen lagere kosten een product of dienst geleverd krijgen;
- Het wegnemen van een (mogelijke) kwetsbaarheid en / of
- Het effectief realiseren van een resultaat / publiek belang dat alleen goed mogelijk is als samen met andere gemeentes wordt gewerkt aan realisatie van het doel.

De gemeente Aalsmeer heeft momenteel 9 Verbonden partijen als publiekrechtelijk en 7 partijen als privaatrechtelijk aangemerkt. Toetsing op de criteria van bestuurlijk en financieel belang, biedt het inzicht dat één partij niet voldoet aan het criterium van financieel belang (Schadeschap Luchthaven Schiphol) en dat het wenselijk is dat de gemeente Aalsmeer zich bestuurlijk rechtstreeks gaat vertegenwoordigen bij één partij (Belastingsamenwerking Amstelland, huidige situatie is dat de gemeente Amstelveen de gemeente Aalsmeer vertegenwoordigt).

Om de inhoudelijke gemeentelijke doelstellingen te realiseren, zijn de verbonden partijen dus van groot belang. Er zit wel differentiatie in de mate van belangrijkheid. Minder belangrijk zijn: Eneco, Stedin, BNG en De Meerlanden. Bij de eerste drie speelt wel een andersoortig financieel belang, namelijk de dividenduitkering welke is opgenomen in het gemeentelijk financieel meerjarenperspectief. Bij De Meerlanden is voor wat betreft de mate van belangrijkheid onderscheid te maken tussen de twee contracten. De eerste is verbonden aan het eigenaarschap (afval) en de tweede niet (openbare ruimte).

De gemeente vult twee rollen in bij verbonden partijen (uitgezonderd aantal privaatrechtelijke verbonden partijen). De eerste is de opdrachtgeverrol. Doel van deze rol is om het gemeentelijk belang te realiseren. Diegene die deze rol invult is daarop, via het college, aanspreekbaar vanuit de raad. De tweede rol is de rol van eigenaar. Via uitvoeren van deze rol wordt de continuïteit en de financiële positie van de Verbonden partij gewaarborgd. Bij publiekrechtelijke partijen worden deze rollen respectievelijk ingevuld via het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Het lid van het dagelijks bestuur wordt benoemd vanuit het algemeen bestuur. Dit betekent dus ook dat de Governance lijn loopt van het dagelijks bestuur naar het algemeen bestuur en zich indirect tot de raad verhoudt. De wijze hoe de raad zich verhoudt tot de vertegenwoordigende leden die in de algemeen besturen zitting hebben, is identiek aan de reguliere rolverdeling en is dan ook geborgd in de gemeentewet.

Wanneer de gemeente Aalsmeer deelneemt aan een Verbonden partij dan is het voor een goede rolinvulling door het vertegenwoordigend lid van belang dat hij / zij:

1. Kennis heeft over:
 - de Wet gemeenschappelijke regelingen
 - de algemene beginselen van governance (sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden) en vanuit welke rol hij / zij wat doet.
 - de specifieke regeling, statuten en / of overeenkomst van de desbetreffende verbonden partij.
 - deze nota Verbonden partijen.
2. Helder voor ogen heeft welk gemeentelijk doel wordt nagestreefd en hoe deze zich verhoudt tot het doel van de organisatie.
3. Afspraken maakt over de informatievoorziening.
4. Effectief kan beïnvloeden.

1. Inleiding

Er zijn veel manieren om taken te organiseren: zelf doen, uitbesteden, subsidie verlenen of de taken uit te laten voeren door een organisatie waar de gemeente een belang in heeft. Wanneer dit belang bestaat uit een bestuurlijk én financieel deel, is sprake van een Verbonden partij. Daar gaat deze nota over. Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben. Want: ook al is het uitvoeren van de taken op afstand belegd bij een verbonden partij, het gemeentebestuur blijft verantwoordelijk. Specifieke aandachtgebieden zijn: de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (= governance) en kennis hebben over de gemeentelijke doelen die daarbij worden nagestreefd en daarnaar handelen. Bij uitstrek van belang bij verbonden partijen. Doordat je meer op afstand staat en er letterlijk minder contactmomenten zijn, is het risico groter dat te laat zicht is op zaken die minder goed gaan dan werd aangenomen.

Doel van deze nota is tweeledig en ligt op twee thema's:

- *Governance*: verduidelijking geven wat in het kader van goede governance wordt verwacht en welke rollen daarin zijn te onderscheiden.
- *Inhoudelijke doelen*: algemene beleidsvoornemens hebben wanneer het optie is om prestaties te gaan leveren via een verbonden partij en leggen van een relatie tussen gemeentelijke doelen op specifieke beleidsvelden en het aandeel van een verbonden partij daarin.

Leeswijzer

Deze nota kent de volgende opbouw in het realiseren van deze twee doelen. De hoofdstukken 2 – 5 gaan over de governance. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de wettelijke kaders. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de betekenis van governance. Hoofdstuk 4 op de maatregelen die recentelijk door de wetgever zijn doorgevoerd om deze verder te versterken. In hoofdstuk 5 staat de splitsing van de rollen van eigenaar en opdrachtgever centraal. Hoofdstuk 6 gaat in op de algemene beleidsvoornemens om doelen via een verbonden partij te realiseren. Ook wordt per verbonden partij aangegeven wat de gemeentelijke doelstelling is op een beleidsveld en wat de rol van een verbonden partij daarin is.

2. De wettelijke kaders

2.1. Inleiding

Verbonden partijen is in de wet Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gedefinieerd als een publiek- of privaatrechtelijke organisatie waarin de provincie / gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer een bestuurder zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Van een financieel belang is grofweg sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente (er wordt dus een risico gelopen om financieel aansprakelijk te worden gesteld). Reguliere handelstransacties waarbij een betaling voor een specifiek omschreven tegenprestatie plaatsvindt (bijvoorbeeld bij crediteuren) of waar geen financieel risico is (bijvoorbeeld subsidierelaties), leiden niet tot een financieel belang.

In paragraaf 2.2 en 2.3 gaan we in op de juridische vormen die er zijn bij respectievelijk publiek- en privaatrechtelijke partijen.

2.2. Publiekrechtelijke verbonden partijen

Publieke verbonden partijen zijn de gemeenschappelijke regelingen. Deze hebben, meestal, een eigen rechtspersoonlijkheid en kunnen dus zelfstandig besluiten nemen die rechtsgevolg hebben. De wettelijke basis voor het op- en inrichten van een gemeenschappelijke regeling ligt in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In het verlengde daarvan heeft iedere publiekrechtelijke verbonden partij een door de colleges vastgestelde gemeenschappelijke regeling. In deze specifieke gemeenschappelijke regelingen is onder andere opgenomen: het doel dat de organisatie nastreeft, uit welke organen deze bestaat en wat de taken en bevoegdheden van deze verschillende organen zijn. Dit alles natuurlijk op hoofdlijn. Pas door deze zelf verder uit te werken en daar in de praktijk vorm en inhoud aan te geven, ontstaat een sterkere governance relatie en daarmee een grotere kans op het realiseren van de gemeentelijke doelen tegen acceptabele risico's.

Er zijn vijf typen gemeenschappelijke regelingen ¹:

1. openbaar lichaam met een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter (met rechtspersoonlijkheid)
2. gemeenschappelijk orgaan met een beperkte rechtspersoonlijkheid. Wordt vaak in het leven geroepen voor een specifieke beleidstaak. Personeel is in dienst van één van de deelnemers.
3. laten uitvoeren van de gemeenschappelijke taken door een centrumgemeente (zonder eigen rechtspersoonlijkheid)
4. regeling zonder meer. Er is geen organisatorisch verband / eigen rechtspersoonlijkheid. Samenwerken krijgt vorm via convenanten, intentieovereenkomsten en bestuursafspraken waarin de intentie tot samenwerking evenals het doel, de aard en de wijze waarop deze zal plaatsvinden wordt geregeld.
5. de bedrijfsvoeringorganisatie. (met rechtspersoonlijkheid). Deze is toegevoegd. Deze bestuursvorm beschikt over rechtspersoonlijkheid zonder de zware bestuursstructuur van het openbaar lichaam.

In de onderstaande tabel is opgenomen welke organisaties de gemeente Aalsmeer momenteel als publiekrechtelijke verbonden partij beschouwt en welke rechtsvorm deze heeft.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/inhoud/intergemeentelijke-samenwerking>

Naam	Type gemeenschappelijke
1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Openbaar lichaam
2 Openbare gezondheidszorg Amstelland	Openbaar lichaam
3 GGD Amsterdam-Amstelland	Openbaar lichaam
4 Vervoerregio Amsterdam	Openbaar lichaam
5 Werkvoorzieningschap Amstelland en De Meerlanden (werknaam: AM-match)	Openbaar lichaam
6 Amstelland- en de Meerlanden-overleg	Openbaar lichaam
7 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Openbaar Lichaam
8 Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	Centrumgemeente

Wanneer het college wil deelnemen, uittreden of wijzigingen wil aanbrengen in een gemeenschappelijke regeling, dan dient het college toestemming te vragen aan de raad. De raad kan deze toestemming slechts onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (WGR, art 1).

2.3. Privaatrechtelijke verbonden partijen

Ook voor private partijen geldt dat je als gemeente het verschil kan maken door zelf invulling te geven aan de governance. De mate van invloed is wel afhankelijk van het percentage aandelenbezit. Het wettelijk kader van privaatrechtelijke verbonden partijen is in het Burgerlijk Wetboek opgenomen. Er is dus, in tegenstelling tot publiekrechtelijke verbonden partijen, geen separate wetgeving om vorm en inhoud te geven aan de Governance relatie (Wgr).

Er zijn twee categorieën private verbonden partijen: stichtingen en verenigingen (1) en coöperaties en vennootschappen (2). In de onderstaande tabel is opgenomen welke organisaties de gemeente Aalsmeer momenteel als privaatrechtelijke verbonden partij beschouwt en welke rechtsvorm deze heeft.

Naam	Rechtsvorm
1 Greenport Aalsmeer	Stichting
2 De Meerlanden Holding NV	Naamloze vennootschap
3 Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)	Besloten vennootschap
4 Bank Nederlandse Gemeenten NV	Naamloze vennootschap
5 Eneco Holding NV Energiebedrijf	Naamloze vennootschap
6 Stedin Holding NV	Naamloze vennootschap
7 Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV	Besloten vennootschap

2.4. Verbonden partijen gemeente Aalsmeer: toetsing op bestuurlijk en financieel belang

De gemeente Aalsmeer merkt momenteel in de begroting- en verantwoordingdocumenten 9 organisaties als publiekrechtelijk en 7 als privaatrechtelijk aan. Uit toetsing op de definities van bestuurlijk en financieel belang is geconcludeerd dat één organisatie niet voldoet aan het criterium van financieel belang, namelijk Schadeschap Luchthaven Schiphol. Er is namelijk geen financiële inbreng en de gemeente Aalsmeer draagt geen financiële risico's.

Daarnaast is er 1 partij waarbij de conclusie is dat de gemeente Aalsmeer bestuurlijk gaat deelnemen, namelijk: gemeentebelastingen Amstelland. Deze gemeenschappelijke regeling voert de belastingtaken uit voor de gemeenten Diemen, Amstelveen, Uithoorn, Ouder-Amstel, De Ronde Venen en Aalsmeer. De gemeente Aalsmeer heeft wel een financieel belang (bijdrage 2016: 545.000 euro), maar geen bestuurlijk belang. Achtergrond hiervan is dat vanuit de historie Aalsmeer deelneemt via de centrumregeling Ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen. Er is een ondertekende dienstverleningsovereenkomst. Namens de gemeente Aalsmeer, heeft het college van Amstelveen getekend. Door het op deze wijze in te richten is het niet mogelijk om bij wijziging van de regeling, toetreding van leden en / of uittreding van leden, de raad in de positie te brengen om hier toestemming voor te verlenen conform De Wgr, art. 1). Dit wordt niet beschouwd als een wenselijke situatie. Daarom wordt voorgesteld om het voornemen uit te spreken als college en in de raad om zelfstandig deel te gaan nemen aan de Gemeentebelastingen Amstelland. Indien dit de gewenste richting is, dan zijn de vervolgstappen:

Vanuit deze constatering is de vervolgstap om:

- Schadeschap Luchthaven Schiphol in de begroting- en verantwoordingdocumenten niet langer meer aan te merken als Verbonden partij. Verder heeft dit geen praktische consequenties. De gemeente Aalsmeer blijft namelijk bestuurlijk betrokken. Realisatie van beleidsvoornemens blijft belangrijk en kan een plek krijgen in de begroting- en verantwoordingsdocumenten. Dit gebeurt echter niet meer in de paragraaf verbonden partijen.
- In overleg te treden met de gastheergemeente en andere deelnemende gemeenten over rechtstreekse deelname aan de Gemeentebelastingen Amstelland. Indien de uitkomst hiervan leidt tot mogelijke deelname, wordt de raad verzocht om toestemming te verlenen aan het college om deel te nemen en wordt de Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen aangepast.

3. Algemene beginselen Governance

3.1. Inleiding

De gemeente Aalsmeer realiseert dus via verschillende verbonden partijen haar gemeentelijke doelstellingen. Soms speelt een verbonden partij daarin een cruciale rol, soms een kleine rol. Hoofdstuk 6 gaat daar dieper op in.

Afhankelijk van de mate van invloed en de verbondenheid met inhoudelijke doelen, is het van groot belang om de governance goed in te vullen. Dit vergroot namelijk de kans op het daadwerkelijk realiseren van de doelen en vergroot de grip op risico's. Governance is daarbij te definiëren als: het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van **sturen op, beheersen van en toezicht** op de organisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van de doelstellingen, evenals het daarover op een open wijze communiceren en **verantwoording** afleggen ten behoeve van belanghebbenden. In paragraaf 3.2 en 3.3 wordt ingegaan op de formele borging van de Governance en de vier deelprocessen (vetgedrukt in de definitie).

3.2. Formele borging Governance

Wat betreft Governance kan veel. In de praktijk moet het wel vorm en inhoud worden geven. Wettelijk zijn de instrumenten voor de publiekrechtelijke verbonden partijen toegesneden op de governance vraagstukken die bij overheden spelen. Beleidsvorming, begroting- en verantwoordingregels, informatieplicht en democratische controle zijn daar voorbeelden van. De instrumenten die kunnen worden ingezet voor private verbonden partijen zijn niet toegesneden op de specifieke overheidsaspecten. Maar ook daar gelden spelregels die bruikbaar zijn, met name opgenomen in statuten en overeenkomsten / contracten. Daarin kunnen nadere regels worden vastgelegd voor bevoegdheden, verantwoordelijkheden, informatievoorziening, begroting en (ook tussentijdse) verantwoording. Dat moet dan wel bij de oprichting van of toetreding tot de verbonden partij worden geregeld. Het is dus zaak om daar vooraf goed over na te denken, achteraf repareren is veel moeilijker. Bij deelname aan het bestuur van een verbonden partij, is het belangrijk om als vertegenwoordigend lid vanuit de gemeente Aalsmeer naast de algemene beginselen van governance ook kennis te hebben van deze statuten en eventuele overeenkomsten.

3.3. Algemene beginselen van governance

Binnen de governance staan vier deelprocessen centraal: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. Deze activiteiten zijn cyclisch van aard en belangrijk is dat deze onderling in balans te zijn. De deelprocessen zijn in de onderstaande sub paragrafen kort uitgewerkt. In bijlage 1 uitgebreider.

3.3.1. Sturen

Sturen is het proces waarbij richting wordt gegeven aan het realiseren van de vastgestelde beleidsdoelstellingen. Voor een goede aansturing is het belangrijk om:

- vooraf afspraken te maken en vast te leggen;
- afspraken meetbaar te maken, in het bijzonder de te bereiken resultaten;
- afspraken te maken over de inhoud en frequentie van rapportages en aan wie wordt gerapporteerd.

Bij het opstellen van voorwaarden en/of contracten zijn de volgende aspecten van belang:

- duidelijke beleidskaders en/of meerjarenplannen (wat willen wij?);
- transparante meerjarenbegrotingen (wat biedt de verbonden partij?);

- heldere output-afspraken en expliciete en waar mogelijk gekwantificeerde meerjarendoelstellingen (wat krijgen wij?);
- het verwerken van voorwaarden en richtlijnen (wat is de afspraak?).

3.3.2. Beheersen

Beheersen is het stelsel van maatregelen, procedures en processen waardoor zorg wordt gedragen voor het blijvend nastreven en realiseren van de eigen beleidsdoelstellingen. Voor een goede beheersing is het van belang dat:

- informatie wordt verkregen via een vooraf afgesproken rapportagemodel en overlegstructuur;
- de rapportages adequate inhoudelijke en financiële informatie bevatten (bijvoorbeeld kengetallen);
- er actief op wordt toegezien dat de afspraken worden nagekomen;

3.3.3. Verantwoorden

Over alle opgedragen taken en gedelegeerde bevoegdheden legt de verbonden partij verantwoording af. Bij verantwoording gaat het om inzicht in rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Voor een goede verantwoording is het van belang dat:

- afspraken worden gemaakt over de wijze van verantwoording;
- er een goede kaderstelling is, het doel goed is omschreven en bekend is en vooraf een omschreven prestatieniveau is vastgesteld;
- de verantwoording uit twee aspecten bestaat:
 - de rechtmatigheid van de bestedingen. De rechtmatigheid in algemene zin kan worden getoetst op basis van het jaarverslag, inclusief goedkeurende accountantsverklaring;
 - de effectiviteit (doeltreffendheid) en efficiëntie (doelmatigheid). Instrumenten voor verantwoording rond effectiviteit en efficiëntie zijn: het periodiek volgen van benchmarks, een periodieke externe audit van de kwaliteit van diensten, organisatie en kostenniveau en certificering van werkprocessen (wordt de kwaliteit duurzaam geleverd?).

3.3.4. Toezicht houden

Toezicht houden is de controlerende activiteit die wordt uitgevoerd om de resultaten van het beleid te kunnen beoordelen. Voor een goed toezicht is het belangrijk dat:

- er op toe wordt gezien dat de verbonden partij de afspraken nakomt;
- er toezicht op maat wordt toegepast, omdat de omvang van het financiële en publieke belang per verbonden partij verschilt. Die omvang is relevant voor de mate waarin het college verantwoordelijk is en daarmee voor de wijze waarop het toezicht wordt vorm gegeven;
- het college over de invulling van het toezicht periodiek informatie aan de raad verstrekt;
- externe bronnen (accountantsverslag etc.) periodiek worden beoordeeld;
- waar mogelijk, in de statuten (of, indien van toepassing, de aandeelhoudersovereenkomst) bij de invulling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de toezichthouder mogelijkheden worden ingebouwd voor het maken van aanvullende afspraken. Dit kan dus uitsluitend bij wijziging van een bestaande overeenkomst of indien sprake is van een nieuwe verbonden partij.

4. Versterking wettelijke basis van de Governance

Voor het realiseren van een goede Governance relatie is het belangrijk om goed te zijn geïnformeerd. Met andere woorden: zonder goede informatie kan slecht worden gestuurd, beheerst, verantwoord en toezicht uitgeoefend. De wetgever heeft recent twee wetten aangepast om deze informatievoorziening te versterken. De aangepaste wetten zijn: het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Daarnaast is door de commissie BBV de notitie Verbonden partijen gepubliceerd. De bepalingen in deze nota zijn vanaf de begroting 2018 van kracht en via deze nota wordt daarop geanticipeerd.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Algemene kaderstelling via Nota verbonden partijen (BBV)
2. Informatie over verbonden partijen in de programma's (BBV)
3. Vereenvoudiging paragraaf verbonden partijen (BBV)
4. Uitbreiding begrip financieel belang (Nota verbonden partijen)
5. Informatievoorziening (Wgr)
6. Nieuwe vorm gemeenschappelijke regeling (Wgr)

Deze 6 punten staan in dit hoofdstuk toegelicht.

Ad 1:

Overheden maken keuzes waarom ze bepaalde resultaten realiseren via verbonden partijen. Daar zit dus een algemene gedachte / visie achter, die een plek kreeg in verschillende begroting- en verantwoordingsdocumenten. Dat kan bijvoorbeeld gaan over de uitgangspunten die worden gehanteerd bij de vraag wanneer wel of wanneer juist geen gebruik wordt gemaakt van verbonden partijen voor het realiseren van beleid en via welke soort type rechtspersoon (privaat- of publiekrechtelijk) dit wordt gerealiseerd. Omdat dergelijke kaders vaak voor de gehele zittingsperiode van de raad worden vastgesteld (veelal in een aparte nota), is het via de aanpassing van het BBV mogelijk gemaakt dat de raad via een kadernota Verbonden partijen vaststelt wat deze visie is en de algemene beleidsvoornemens zijn. In de afzonderlijke begrotings- en verantwoordingsdocumenten kan daar vervolgens naar worden verwezen. In hoofdstuk 6 zijn deze algemene beleidsvoornemens opgenomen.

Ad 2:

Het is van belang dat de informatie over verbonden partijen die gemeenten in de begroting en verantwoording opnemen aansluit op de informatie over hun eigen posities, activiteiten en risico's. Door de aanpassing in het BBV moet deze informatie worden opgenomen in de programma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft. Dit wordt vanaf de begroting 2018 op deze manier gerealiseerd.

Ad 3:

Met betrekking tot de paragraaf verbonden partijen is het BBV vereenvoudigd. Zeker op het moment dat er een nota Verbonden partijen is vastgesteld door de raad. De paragraaf Verbonden partijen kan zich dan beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten ervan. Met ingang van de nieuwe BBV moet de lijst van verbonden partijen opgesplitst worden in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- stichtingen en verenigingen;
- coöperaties en vennootschappen en
- overige verbonden partijen

Voorts wordt voorgeschreven dat, naast de financiële informatie over de verbonden partijen en de veranderingen in het belang van de provincie of gemeente daarin, per verbonden partij wordt vermeld:

- op welke wijze de provincie of gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden en
- of er sprake is van risico's voor de provincie of gemeente waarvoor geen maatregelen zijn getroffen maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.

In de lijst van verbonden partijen (plus paragraaf Verbonden partijen) moet tenminste de volgende informatie zijn opgenomen:

- de naam en de vestigingsplaats;
- het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd;
- de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
- het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar en
- het resultaat van de verbonden partij.

Met deze nota Verbonden partijen is het voor de gemeente Aalsmeer mogelijk om de paragraaf Verbonden partijen met ingang van de begroting 2018 in te korten.

Ad 4:

In de notitie Verbonden partijen van de commissie BBV zijn twee stellige uitspraken (leidend voor interpretatie van de regelgeving, afwijken mag alleen bij nadrukkelijke motivering) en één advies (spoort de gemeenten aan om tot eenduidige interpretatie te komen) opgenomen. Meest belangrijk is het advies, waarmee het begrip financieel belang ruimer wordt geïnterpreteerd dan voorheen.

In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht). Met in overwegende mate wordt erop gedoeld dat vanwege een maatschappelijk of algemeen belang een organisatie een structurele geldstroom ontvangt waardoor de continuïteit van deze organisatie is gewaarborgd; én
- een bestuurlijk belang;

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen. Deze verruiming heeft op dit moment geen effect op de lijst van verbonden partijen voor de gemeente Aalsmeer, omdat er geen partijen zijn die de gemeente Aalsmeer structureel bekostigt en de continuïteit van deze organisatie daarvan afhangt en er tegelijkertijd sprake is van een bestuurlijk belang.

Ad 5:

Via de Wgr is de begrotings- en jaarrekeningprocedure van gemeenschappelijke regelingen aangepast met als doel de sturing van de gemeenteraden te verbeteren. Het gaat er dan vooral om wanneer welke informatie beschikbaar is en beschikbaar kan zijn. De wijzigingen zijn:

- De ontwerp begroting wordt acht weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten (voor de wetwijziging was deze termijn zes weken). Dit betekent dat uiterlijk op 15 april van het lopende jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar worden aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten (waartoe de memorie van

toelichting ook het accountantsrapport rekent), zodat de raden deze informatie beschikbaar hebben ten behoeve van hun eigen voorjaarsnota of kadernota. De kaders bevatten in ieder geval een indicatie van de gemeentelijke bijdrage aan het openbaar lichaam of het gemeenschappelijk orgaan, de beleidsvoornemens voor het volgende begrotingsjaar en de prijscompensatie.

- De termijn voor het geven van zienswijzen op de ontwerpbegroting wordt verlengd van zes naar acht weken, zodat de gemeenteraden beter in staat worden gesteld om hun zienswijze voor te bereiden en, zo nodig, onderling met elkaar af te stemmen. De uiterste datum voor het vaststellen van de begroting door Gedeputeerde Staten wordt 1 augustus. Dit was 15 juli.

Voor de definitieve jaarrekeningen gelden na de wetswijziging geen gewijzigde termijnen. Ook voor jaarrekeningen van gemeenschappelijke regelingen geldt dat deze voor 15 juli, volgende op het begrotingsjaar, aan Gedeputeerde Staten moeten worden gezonden. Voor privaatrechtelijke organisaties gelden de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek. Deze termijnen sluiten minder goed aan op de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Dit maakt het, zeker voor verbonden partijen waar de mate van invloed beperkt is, lastig om tijdig de benodigde informatie beschikbaar te hebben voor de eigen begroting- en jaarstukken. Eén en ander zal dan op vrijwillige basis nader afgesproken moeten worden tussen de partijen, dan wel bij de oprichting van een verbonden partij moeten worden geregeld in de statuten c.q. de regeling van die partij.

Verandering is dus dat de gemeente Aalsmeer eerder informatie ontvangt vanuit de publiekrechtelijke verbonden partijen en er meer ruimte is om tot besluitvorming te komen.

Ad 6:

Er is een vijfde vorm van gemeenschappelijke regeling toegevoegd, namelijk: de bedrijfsvoeringorganisatie. Deze nieuwe lichte bestuursvorm is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid zonder de zware bestuursstructuur van het openbaar lichaam. In plaats van een geleed bestuur is er een enkelvoudig bestuur. Op die manier wordt bestuurlijke drukte deels voorkomen, en wordt de aansturing van de bedrijfsvoering organisatie eenvoudiger. De wetgever heeft hiermee geprobeerd een vlucht naar privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden te voorkomen (omdat deze qua sturing en verantwoording suboptimaal is).

De bedrijfsvoering organisatie (als vorm benoemd in de Wgr) kan uitsluitend worden ingesteld bij zogenoemde collegeregelingen. Daarmee is de samenwerking per definitie beperkt tot uitvoering- of bedrijfsvoeringtaken, omdat dit de wettelijke verantwoordelijkheden van het college zijn.

Voor de gemeente Aalsmeer heeft deze wijziging geen direct gevolg.

5. Scheiding van de eigenaar- en de opdrachtgeverrol

5.1. Inleiding

Samenwerken betekent niet alles in eigen hand houden. Wanneer het realiseren van producten en diensten wordt overgelaten aan verbonden partijen, dan ontstaan vanuit het perspectief van de gemeente twee rollen richting iedere verbonden partij van waaruit de taken worden uitgevoerd:

- Eigenaar van de verbonden partij
- Opdrachtgever richting de verbonden partij

Deze rollen moeten goed worden onderscheiden. Wat wordt begrepen onder deze rollen en in welke bestuursorganen welke rol wordt ingevuld, staat in dit hoofdstuk centraal.

5.2. De eigenaar- en opdrachtgeverrol

In de onderstaande tabel is eigenaar- en opdrachtgeverrol uitgewerkt. Vervolgens wordt de rol voor de publiekrechtelijke vorm nader uitgediept in deze paragraaf en voor de privaatrechtelijke vorm in bijlage 2.

Activiteiten ->	Vanuit eigenaarrol	Vanuit opdrachtgever-/klantrol
1. Actor		
Gemeente	• Invulling geven en uitvoering van toezichthoudende functie (inzicht in balanspositie & continuïteit van uitvoerder).	• Invulling geven aan en zorgdragen voor de sturing, beheersing en verantwoording. Bijvoorbeeld via contract of dienstverleningshandvest.
Verbonden partij	• Zorgdragen voor een goede financiële positie. • Zorgdragen voor continuïteit	• Zorgdragen voor de afgesproken dienstverlening • Zorgdragen voor de afgesproken informatievoorziening
2. Rollen		
Primaire rol vertegenwoordigend collegelid	Focus ligt op financiële positie en continuïteit van verbonden partij. Belang van de rechtspersoon is dus leidend, meegegeven beleidskader vanuit raad kan wel meewegen.	Focus ligt op realiseren van doelstellingen gemeente.
Dynamiek raad en vertegenwoordigend lid	Vertegenwoordigend collegelid heeft eigenstandige verantwoordelijkheid en is verantwoording verschuldigd aan het algemeen bestuur van de desbetreffende Verbonden partij. Er loopt geen relatie tussen raad en college / vertegenwoordigend	Raad kan kaders meegeven. College / desbetreffend collegelid verstrekt informatie en kan door raad ter verantwoording worden geroepen.

	collegelid.	
3. Bestuursorganen		
Gemeenschappelijke regelingen (indien zelfstandige organen)	Dagelijks bestuur	Algemeen Bestuur
Stichtingen en verenigingen	Stichtingsbestuur \ Bestuur	Ledenvergadering \ Raad van Toezicht
Coöperaties en vennootschappen	Algemene vergadering van Aandeelhouders \ Dagelijks bestuur	Contracten

Omdat bij de gemeenschappelijke regelingen de rol van eigenaar en opdrachtgever is verenigd in één persoon, wordt deze rolverdeling meer specifiek uitgewerkt:

- **Eigenaar van de verbonden partij.** Via het invullen van de eigenaarsrol wordt invulling gegeven aan het belang van de organisatie waaraan wordt deelgenomen. De financiële positie, de continuïteit en de kwaliteit van de bedrijfsvoering, staat voorop. Denk bijvoorbeeld aan investeren in relaties, winstgevendheid, in verbetering van processen en in competenties en deskundigheden van medewerkers. Hiervoor zijn zaken vereist als een goede bedrijfsvoering, voldoende omzet, kostenbeheersing, marketing, innovatie enzovoorts. Dit zijn typisch beheersmatige aspecten die de efficiëntie raken van de uitvoering van de op afstand geplaatste taak. Het gaat bij deze rol immers om het bewaken van de continuïteit en financiële zekerheid van de verbonden partij en in veel mindere mate om de (kwaliteit) van de output en de inhoud. Daarmee is het voor de hand liggend dat de portefeuillehouder bedrijfsvoering / financiën de eigenaarsrol voor de verschillende verbonden partijen op zich neemt. Een optie is de burgemeester op het moment dat de verschillende eigenaarrol zich te veel bij 1 collegelid concentreren. De eigenaarsrol krijgt vorm en inhoud, door deelname in het **dagelijks bestuur** van de verbonden partij.
- **Opdrachtgever richting de verbonden partij.** Vanuit de opdrachtgeverrol wordt gestuurd op het realiseren van de gemaakte afspraken binnen de overeengekomen kaders (waaronder bijvoorbeeld tijd en prijs). Gestuurd wordt bijvoorbeeld op de output en de kwaliteit van de dienstverlening. Daarmee ligt het voor de hand om voor een goede invulling van deze rol de inhoudelijk portefeuillehouder aan te wijzen als bestuurslid. Dit gebeurt door het college. Deze kan vervolgens namens het college sturen op kwaliteit en output. Voor het realiseren van een succesvolle opdrachtgever- en opdrachtnemerrelatie is het belangrijk om naast te focussen op wat de opdrachtnemer beter kan doen, ook te focussen op wat de opdrachtgever beter kan doen in relatie tot de opdrachtnemer. De opdrachtgeversrol krijgt vorm en inhoud, door deelname in het **algemeen bestuur** van de verbonden partij.

Betrokkenheid van de raad

Als het gaat om het invullen van taken die horen bij de bedrijfsvoering en de continuïteit van de desbetreffende verbonden partij (de eigenaarsrol) dan loopt de verantwoordingslijn van het dagelijks bestuur naar het algemeen bestuur (de leden van het dagelijks bestuur worden ook benoemd vanuit het algemeen bestuur). De raad heeft dus geen rechtstreekse lijn naar het dagelijks bestuur. Ten aanzien van het algemeen bestuur wijst het college uit haar midden de vertegenwoordigende leden in de verschillende algemeen besturen aan. Hoe de raad en het college zich vervolgens ten aanzien van de verbonden partijen tot elkaar verhouden, is niet anders dan de reguliere rolverdeling zoals deze is geborgd in de gemeentewet: het college en elk van zijn leden is verantwoording schuldig aan de raad over het door het college gevoerde bestuur (Gemeentewet, art. 169, lid 1). Dit betekent dat de raad primair stuurt op basis van de beleidskaders en dat een individueel portefeuillehouder voor de thema's die in zijn of haar portefeuille zit aanspreekbaar is. Om dit te versterken zal dan ook vanaf de begroting 2018 per verbonden partij een relatie worden

gelegd met de verschillende beleidsnota's en het leggen van een relatie tussen het realiseren van de programmadoelstellingen en de rol die een specifieke verbonden partij daarin heeft (zie ook hoofdstuk 4). Naast de formele kant is er ook een informele kant. Wanneer iets op meer afstand staat, kan het namelijk wenselijk zijn om via informele acties als bijvoorbeeld werkbezoeken inzicht en betrokkenheid te vergroten.

Belang van scheiden van de rollen

Het is dus belangrijk om deze twee rollen te scheiden (voor de eigenaar is het bijvoorbeeld van belang om een minimaal winstniveau te realiseren, voor de opdrachtgever is dit juist niet van belang). Daarnaast: wanneer de rollen verenigd zijn in 1 persoon, geef je eigenlijk de opdracht aan jezelf. Een belangrijke factor bij de inrichting van de governance is daarom de scheiding van deze twee rollen in verschillende personen. Bij privaatrechtelijke partijen is dit zondermeer mogelijk en wordt de rol van opdrachtgever ingevuld via een contract. Bij publiekrechtelijke verbonden partijen niet en zijn aanvullende maatregelen nodig om (extra) te borgen dat de rollen kwalitatief goed worden ingevuld.

Reden dat de rollen niet in personen zijn te scheiden bij publiekrechtelijke verbonden partijen, is dat er sprake is van verlengd lokaal bestuur. Dit zie je terug in de statuten waarin is vastgelegd dat de leden van het dagelijks bestuur worden gekozen uit het algemeen bestuur. Splitsing van de rollen bij twee personen is daarmee niet mogelijk. Dit brengt onder meer het risico met zich mee dat niet een goed evenwicht wordt gevonden tussen de prestaties die de gemeente wil realiseren (en tegen welke prijs) en het op orde krijgen en houden van de bedrijfsvoering van de organisatie. Dit risico wordt beheerst doordat vergaderstukken of ontvangen documenten met betrekking tot bijvoorbeeld beleidswijzigingen en begroting- en verantwoordingsdocumenten voorafgaand aan de vergadering worden geagendeerd en besproken in het college.

5.3. Vertegenwoordiging in besturen vanuit gemeente Aalsmeer

De samenstelling van het algemeen en dagelijks bestuur is voor wat betreft de gemeenschappelijke regelingen geborgd in de gemeenschappelijke regeling van de verbonden partij. Bij privaatrechtelijke organisaties is dit vastgelegd in de statuten. In de onderstaande tabel is opgenomen wie, per 1 juni 2017 de rol van eigenaar of opdrachtgever invult. Mutaties zijn op basis van de collegebehandeling aangebracht bij de bestuurlijke vertegenwoordiging (v.w.b. de eigenaarsrol) bij Greenpark Aalsmeer en de ESA. Dit vanuit de lijn dat de portefeuillehouder financiën \ burgemeester deze rol invult, is invulling van deze rol respectievelijk verschoven van de wethouders naar de portefeuillehouder financiën \ burgemeester.

Naam	Type gemeenschappelijke	Eigenaarrol Verbonden partij	Inhoudelijk opdrachtgever
1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Openbaar lichaam	Burgemeester	Burgemeester
2 Openbare gezondheidszorg Amstelland	Openbaar lichaam	Portefeuillehouder Zorg	Portefeuillehouder Zorg
3 GGD Amsterdam-Amstelland	Openbaar lichaam	Portefeuillehouder Jeugd(hulp)	Portefeuillehouder Jeugd(hulp)
4 Vervoerregio Amsterdam	Openbaar lichaam	Geen rechtstreekse vertegenwoordiging	2 raadsleden
5 Werkvoorzieningschap Amstelland en De Meerlanden (werknaam: AM-match)	Openbaar lichaam	Portefeuillehouder Werk en Inkomen / Wmo	Portefeuillehouder Werk en Inkomen / Wmo
6 Amstelland- en de Meerlanden-overleg	Openbaar lichaam	Burgemeester	College
7 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Openbaar Lichaam	Vertegenwoordiger namens de Amstellandgemeenten	Portefeuillehouder Handhaving
8 Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	Centrumgemeente	College	Burgemeester

B. Stichtingen en verenigingen

Naam	Rechtsvorm	Eigenaarrol Verbonden partij (DB)	Inhoudelijk opdrachtgever
1 Greenport Aalsmeer	Stichting	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	Portefeuillehouder Economisch beleid

C. Coöperaties en vennootschappen

Naam	Rechtsvorm	Eigenaarrol Verbonden partij	Inhoudelijk opdrachtgever
1 De Meerlanden Holding NV	Naamloze vennootschap	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	Portefeuillehouder Onderhoud openbare ruimte
2 Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)	Besloten vennootschap	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	Portefeuillehouder Sport
3 Bank Nederlandse Gemeenten NV	Naamloze vennootschap	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	-
4 Eneco Holding NV Energiebedrijf	Naamloze vennootschap	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	-
5 Stedin Holding NV	Naamloze vennootschap	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	-
6 Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV	Besloten vennootschap	Portefeuillehouder financiën \ Burgemeester	Portefeuillehouders Economisch beleid en Ruimtelijke ordening

5.4. Rol AB en DB-lid

Wanneer verbonden partijen belangrijk zijn om gemeentelijke doelstellingen te realiseren en om blootstelling aan (onnodige) risico's zoveel mogelijk te voorkomen, is het extra van belang om als vertegenwoordigend lid de rollen van eigenaar en opdrachtgever goed in te vullen. Belangrijkste aandachtspunten daarin zijn:

- Kennis creëren op gebied van:
 - algemene beginselen van governance;
 - Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - specifieke centrumregeling, statuut en / of overeenkomst van die verbonden partij waar de portefeuillehouder AB of DB-lid van is. Deze wettelijke regelingen vormen immers de wettelijke basis hoe wordt samengewerkt en welke rol een ieder daarin heeft.
- Helder voor ogen te hebben wat het via de verbonden partij te realiseren beleidsvoornemen is, hoe dit SMART wordt gemaakt en hoe en in welke frequentie hierover wordt gerapporteerd.
- Afspraken maken over de informatieverstrekking vanuit de verbonden partij en richting college en raad. Zowel via de reguliere planning- en control cyclus dan wel actieve informatievoorziening.
- Effectief kunnen beïnvloeden. Naast formele zeggenschap is het ook belangrijk om deze competentie in voldoende mate te hebben ontwikkeld.

Momenteel is nog een, verouderde, verordening Vertegenwoordiging gemeentebestuur gemeenschappelijke regelingen van kracht. Hierin worden zaken vastgelegd die inmiddels al bij wet zijn vastgelegd, al goed gebruik zijn of onder de actieve informatieplicht vallen. Daarom is aan de raad voorgesteld om deze verordening in te trekken.

6. Algemene beleidsvoornemens en doel verbonden partijen

6.1. Inleiding

Om beleidsvoornemens te realiseren is het belangrijk om een besluit te nemen op welke wijze dit het beste kan worden gerealiseerd en in hoeverre realisatie van de beleidsvoornemens via een verbonden partij voor de hand ligt. Daarbij is het ook belangrijk om periodiek te herijken in hoeverre het nog steeds voor de hand ligt om dit via een verbonden partij te realiseren. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op algemene redenen om een bestuurlijk en financieel belang aan te gaan (paragraaf 6.2) en wordt in beeld een indicatie aangegeven voor de 16 verbonden partijen in hoeverre het aanhouden van een financieel en bestuurlijk belang in een verbonden partij van belang is. De onderbouwing van dit beeld is per verbonden partij in paragraaf 6.4 opgenomen. Deze paragraaf bevat namelijk onder andere informatie over visie en algemene beleidsvoornemens van de gemeente Aalsmeer, het doel dat door de verbonden partijen wordt nagestreefd en de relatie daartussen.

6.2. Algemene beleidsvoornemens verbonden partijen

Voor sommige verbonden partijen geldt dat aan de samenwerking een wettelijke verplichting ten grondslag ligt. Zijn die er niet, dan is sprake van algemene beleidsvoornemens om samen te werken via verbonden partijen. De algemene beleidsvoornemens om samen te werken in Verbonden partijen die door het college worden gehanteerd, zijn:

- tegen lagere kosten een product of dienst krijgen geleverd.
- verlagen van een kwetsbaarheid en / of
- effectief realiseren van een resultaat / publiek belang alleen goed mogelijk is als samen met andere gemeentes wordt gewerkt aan realisatie van het doel. De afweging of iets al dan niet een publiek belang is, is aan de raad.

Bij het aangaan van een verbonden partij, is het van belang dat voor de start over de volgende zaken expliciete afspraken worden gemaakt:

- Zeggenschapsverhoudingen en stemrecht
- De termijnen van besluitvorming
- De voorwaarden om uit te treden
- De financiering van de gemeenschappelijke regeling
- Informatievoorziening, waaronder afspraken over begroting en jaarrekening

6.3. Indicatie belang verbonden partijen

Naast de algemene beleidsvoornemens dient ook per verbonden partij het specifieke beleidsvoornemen te zijn gedefinieerd. Belangrijk daarin is ook: de mate waarin het doel van de verbonden partij aansluit op het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer (1), de mate van invloed van de gemeente Aalsmeer op de verbonden partij (2) en de mate waarin het maatschappelijk belang van de gemeente Aalsmeer wordt gediend (3). Des te sterker dit maatschappelijk belang is voor de gemeente Aalsmeer, des te belangrijker is het om de rollen van eigenaar en opdrachtgever goed in te vullen, zodat doelen worden bereikt en risico's worden beheerst.

Voor de verschillende verbonden partijen is dit simplistisch en indicatief samengevat in de onderstaande tabel. De indicatie heeft als basis de formele rol die is toegedicht. De daadwerkelijke invloed hangt ook in belangrijke mate af van de wijze waarop de rol wordt ingevuld door het desbetreffend bestuurslid. In paragraaf 6.4 is dit verder uitgewerkt en onderbouwd. Uit het overzicht blijkt dat voor de meeste verbonden partijen sprake is van een sterk maatschappelijk

belang om aan deze verbonden partij deel te nemen. Voor de verbonden partijen waar deze laag is, speelt dat er sprake is van een relatief hoge dividend uitkering (op basis van verleden en geen garantie richting toekomst, relatief ten opzichte van nominale waarde aandelen en / of gemeentelijke begroting). Ten aanzien van de Meerlanden is een splitsing te maken in taken die worden uitgevoerd en samenhangen met het eigenaarschap (o.a. afval). Voor de onderhoudstaken is het inhoudelijk belang minder sterk en kan een heroverweging plaatsvinden richting einde van het contractjaar (2019). Dit geldt ook voor Stedin, die is ontstaan na splitsing van Eneco in februari 2017.

	Belang doel verbonden partij voor gemeente Aalsmeer	Mate van invloed gemeente Aalsmeer	Indicatie inhoudelijk belang om aan deze verbonden partij deel te nemen
A. Gemeenschappelijke regelingen			
1 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland			
2 Openbare gezondheidszorg Amstelland			
3 GGD Amsterdam-Amstelland			
4 Vervoerregio Amsterdam			
5 Werkvoorzieningschap Amstelland en De Meerlanden (werknaam: AM-match)			
6 Amstelland- en de Meerlanden-overleg			
7 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied			
8 Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen			
B. Stichtingen en verenigingen			
1 Greenport Aalsmeer			
C. Coöperaties en vennootschappen			
1 De Meerlanden Holding NV			
2 Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)			
3 Bank Nederlandse Gemeenten NV			
4 Eneco Holding NV Energiebedrijf			
5 Stedin Holding NV			
6 Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV			
Legenda Sterk Middel Zwak			

6.4. Inzicht per verbonden partij

Het beeld dat in paragraaf 6.3 is gegeven, staat in deze paragraaf per verbonden partij onderbouwd door het volgende aan te geven:

- a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer;
- b. Beoogd doel verbonden partij;
- c. Relatie tussen deze twee doelen;
- d. Mate van invloed en
- e. Indicatie hoe belangrijk het is om deel te nemen aan de verbonden partij

6.5. Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Veilige en leefbare woon en werkomgeving waar wet- en regelgeving wordt nageleefd.
b. Beoogd doel verbonden partij	De Veiligheidsregio heeft tot doel om ter behartiging van de belangen van de gemeenten: 1. uitvoering te geven aan de Wet; 2. uitvoering te geven aan de Tijdelijke wet ambulancezorg; 3. uitvoering te geven aan de Wet Publieke Gezondheid (GHOR); 4. de organisatie van de regionale taken crisisbeheersing, brandweerbzorg, alarmering en staf Veiligheidsbureau in stand te houden.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en

	Uithoorn.
- Financieel belang	Begrote bijdrage in programmabegroting 2017: 1.087.300 euro. Voorstel via de Lentenota 2017 om deze te verhogen naar 1.107.000 euro. Verdeelsleutel: inwonersaantallen
- Samenstelling algemeen bestuur	Naamgeving Algemeen bestuur is Veiligheidsbestuur. Leden zijn burgemeesters uit deelnemende gemeenten.
- Samenstelling dagelijks bestuur	Voorzitter en twee of meer andere leden, door en uit het Veiligheidsbestuur aan te wijzen. De voorzitter van het Veiligheidsbestuur wordt, bij koninklijk besluit, benoemd.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Burgemeester \ Burgemeester
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Wettelijk ingesteld vanuit de Wet veiligheidsregio's (WVR, art 8)

2. Openbare Gezondheidszorg Amstelland	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Garanderen van preventieve gezondheidszorg voor inwoners Aalsmeer.
b. Beoogd doel verbonden partij	Het voldoen aan artikel 2 van de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) en een goede uitvoering van de daarin genoemde taken. Het lichaam heeft tot doel: het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of van specifieke groepen daarbinnen, in het rechtsgebied van het lichaam; het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten onder de bevolking; het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg; alles wat met het bovenstaande in de ruimste zin van het woord verband houdt.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
- Financieel belang	Begrote bijdrage in programmabegroting 2017: 1.005.100 euro. Verdeelsleutel: inwonersaantallen
- Samenstelling algemeen bestuur	Per gemeente wordt 1 lid en 1 plaatsvervangend lid aangewezen voor het algemeen bestuur.
- Samenstelling dagelijks bestuur	Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden het dagelijks bestuur aan.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Portefeuillehouder Zorg \ Portefeuillehouder Zorg
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	De gemeente is verplicht om de taken uit de Wpg uit te voeren. De taken zijn ondergebracht in een separate gemeenschappelijke regeling, zodat er goede zeggenschap is over de jeugdgezondheidszorg en de andere taken uit de Wpg.

3. GGD Amsterdam-Amstelland	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Het gezamenlijk doen uitvoeren van de taken op grond van de Wpg, Wmo en de Jeugdwet aangaande huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling (Veilig thuis).
b. Beoogd doel verbonden partij	Doel is: a. het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of van specifieke groepen daarbinnen, in het rechtsgebied van het lichaam; b. het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten onder de bevolking; c. het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg; d. Meer kinderen geweldloos kunnen laten opgroeien. het zorg dragen voor een Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling; met als doel onder andere: De duur, de ernst en de kans op herhaling van huiselijk geweld en kindermishandeling in afzonderlijke gezinnen/families doen afnemen en meer kinderen geweldloos kunnen laten opgroeien; e. Zorgdragen voor het Centrum Seksueel Geweld (CSG) met als doel onder andere de versterking van de hulpverlening aan slachtoffers van seksueel geweld in de regio.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn
- Financieel belang	Geen gemeentelijke bijdrage in de programmabegroting 2017 opgenomen. De verwachte bijdrage begroting 2018 is circa 26.000 euro. Dit wordt gedekt vanuit verhoging algemene uitkering.
- Samenstelling algemeen bestuur	Elk lid wijst één afgevaardigde aan voor het algemeen bestuur, met uitzondering van het lid Amsterdam welke twee afgevaardigden aanwijst.
- Samenstelling dagelijks bestuur	Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het algemeen bestuur en minimaal twee leden, door en uit het algemeen bestuur aangewezen. De voorzitter van het algemeen bestuur is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Portefeuillehouder Jeugd(hulp) \ Portefeuillehouder Jeugd(hulp)
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Gemeenten zijn op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) verplicht om samen met de gemeenten die in de dezelfde Veiligheidsregio zitten één GGD te hebben.

Om de regio Amsterdam te versterken zijn er verschillende samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente Aalsmeer deelneemt. Dwarsverbanden tussen drie specifieke samenwerkingsverbanden, zorgen voor een wisselwerking. Daarbij gaat het om twee gemeenschappelijke regelingen: het Amstelland Meerlanden Overleg en de Vervoerregio Amsterdam. Beiden worden hieronder nader toegelicht. Het derde samenwerkingsverband is De Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dit is geen gemeenschappelijke regeling, maar een samenwerkingsverband van colleges van gemeenten en provincies en het dagelijks bestuur van de Vervoerregio Amsterdam op vrijwillige basis. De afspraken zijn vastgelegd in een convenant. Doel van de samenwerking is het versterken van een toekomstbestendige economische ontwikkeling en hoogwaardige leefkwaliteit van de MRA.

4. Vervoerregio Amsterdam	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Per 1 januari 2017 is de Gemeenschappelijke Regeling plus (WGR+) Stadsregio Amsterdam omgevormd tot Vervoerregio Amsterdam. Doel is om de bereikbaarheid van de regio Amsterdam te verbeteren
b. Beoogd doel verbonden partij	De Vervoerregio Amsterdam richt zich uitsluitend op de regionale verkeer- en vervoerstaken, waaronder het opdrachtgeverschap van het openbaar vervoer en het realiseren van infrastructuur voor auto, OV en fiets.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland en Zaanstad
- Financieel belang	Dekking vindt vanuit Rijksgeld voor infrastructuur (BDU) plaats.
- Samenstelling algemeen bestuur	De Regioraad is het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio en telt 56 zetels. Besturen van de gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers.
- Samenstelling dagelijks bestuur	Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter (burgemeester Amsterdam) en zes leden.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Geen rechtstreekse vertegenwoordiging \ Regioraadsleden zijn twee raadsleden.
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Belangrijk. Het gaat om de bereikbaarheid van de regio Amsterdam. De belangen kunnen alleen maar worden gerealiseerd door samen te werken met omliggende gemeenten. De Vervoerregio Amsterdam heeft een beleidskader op het gebied van verkeer en vervoer: het Regionaal Verkeer & Vervoerplan (RVVP). Het is richtinggevend voor de beleidsontwikkeling, voor de uitvoering van de exploitatie van het OV en de subsidieverlening op het gebied van infrastructuur en verkeersveiligheid.

5. Amstelland- en de Meerlandenoverleg	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Platform voor de zuidflank van de metropoolregio Amsterdam om samen te werken ten behoeve van de belangen van inwoners en bedrijven van Aalsmeer om de slagkracht van de regio te versterken.
b. Beoogd doel verbonden partij	Behartiging van de gemeenschappelijke belangen daar waar eenheid van beleid met het oog op een evenwichtige ontwikkeling in het gebied wenselijk is. Het Amstelland en Meerlanden overleg voert bestuurlijk overleg, stemt het beleid af over grensoverschrijdende vraagstukken en streeft naar gemeenschappelijke standpunten en het naar buiten brengen daarvan. Tenslotte is het stimuleren van contacten met andere gemeenten en regioverbanden ook relevant voor het overleg.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	

- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, De Ronde Venen en Uithoorn.
- Financieel belang	Begrote bijdrage in programmabegroting 2017: 22.700 euro. Verdeelsleutel: inwonersaantallen
- Samenstelling algemeen bestuur	Plenair Overleg: voltallige colleges van betrokken gemeenten. Voorzitter: burgemeester Amstelveen
- Samenstelling dagelijks bestuur	De Regiegroep vormt het dagelijks bestuur, bestaande uit de burgemeesters van de gemeenten
- Eigenaar \ opdrachtgever	Burgemeester \ College
- Overig	De volgende overleggen vinden plaats: • AM Regiegroep plus: burgemeesters aangevuld met voorzitters van domein overleggen • 4 Domein overleggen: sociaal, ruimte/economie/duurzaamheid, Verkeer & Vervoer, Toezicht & Handhaving • AM gemeentesecretarissen • AM-raadsledenplatform Voor de overleggen geldt dat iedereen een evenredige vertegenwoordiging en gelijke positie heeft.
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Belangrijk voor evenwichtige ontwikkeling vanuit het belang van burgers en bedrijven. Versterken slagkracht regio en ten behoeve van de positionering in de Metropool Regio Amsterdam.

6. Werkvoorzieningsschap Amstelland en De Meerlanden (werknaam: AM-match)

a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Doel is om de volgende beleidsvoornemens te realiseren: • Uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening: inwoners zo veel mogelijk naar aan zo regulier mogelijk werk helpen; • Uitvoering van Nieuw Beschut (Participatiewet); • Mensen tot 70% arbeidsinzetbaarheid te bemiddelen naar arbeidsinschakeling.
b. Beoogd doel verbonden partij	Het openbaar lichaam behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers op het gebied van de sociale werkvoorziening. Het draagt daarbij zorg voor een zo efficiënt mogelijke uitvoering van de in de wet opgedragen taken. Daarmee worden de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers en hun colleges op het gebied van: de sociale werkvoorziening als gevolg van de WW en de arbeidsinschakeling als gevolg van de Pw.
c. Relatie tussen deze twee doelen	De beleidsvoornemens van de gemeente Aalsmeer, zoals benoemd onder punt a, worden uitgevoerd door AM match.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn
- Financieel belang	Eén van de taken van AM-match is het uitvoeren van de WSW. Hiervoor ontvangen zij één op één het budget van de gemeente. Een andere taak is het uitvoeren van het aan het werk helpen van inwoners met een loonwaarde tot 70% van het minimumloon (een van de doelgroepen uit de Participatiewet). Hiervoor is nog geen gemeentelijke bijdrage begroot in 2017 en 2018 omdat de bijdrage uit de reserves worden betaald. Vanaf 2019 wordt

	hiervoor naar verwachting wel een bijdrage gevraagd omdat de deze dienstverlening dan niet meer uit de reserve kan worden bekostigd. Daarbij is wel de bedoeling dat deze kosten dan worden terugverdiend in het BUIG-budget.
- Samenstelling bestuur	Het bestuur bestaat uit 5 leden (inclusief voorzitter). De colleges wijzen uit hun midden, de voorzitter inbegrepen, als volgt aan: het college van Amstelveen één lid met twee stemmen (vicevoorzitter), het college van Haarlemmermeer één lid met twee stemmen (voorzitter), de colleges van Aalsmeer, Ouder-Amstel en Uithoorn ieder één lid met één stem. Het college van elke deelnemer in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het bestuur.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Portefeuillehouder Werk en Inkomen \ Wmo ; Portefeuillehouder Werk en Inkomen \ Wmo
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Goede resultaten veel kennis en ervaring op gebied van sociale werkvoorziening. Uitvoering is daardoor minder kwetsbaar en efficiënter.

7. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Erop toezien dat bedrijven en instellingen voldoen aan actuele wet en regelgeving op gebied van milieu (veiligheid), bodem en tunnelveiligheid. NB: Aalsmeer heeft alleen de milieutaken ondergebracht en de tunnelveiligheid van de Waterwolftunnel. De Omgevingsdienst gaat in de toekomst ook vergunningen namens de gemeente verlenen. Vooralsnog is het alleen adviseren. Het onderdeel bouwen in door Aalsmeer niet uitbesteed aan de Omgevingsdienst.
b. Beoogd doel verbonden partij	In de statuten is het volgende doel opgenomen: Uitvoering van vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de regelgeving op het gebied van milieu en bouwen. Gelet op het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer, is het doel meer exact als volgt te beschrijven: adviseren bij vergunningaanvragen(verstrekken van omgevingsvergunning), het toezicht en de handhaving van de regelgeving op het gebied van milieu, bodem en tunnelveiligheid.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer, , Ouder-Amstel, Uithoorn en Zaanstad.
- Financieel belang	Begrote bijdrage in programmabegroting 2017: 180.100 euro. Voorstel via de Lentenota 2017 om deze te verlagen naar 159.000 euro. Verdeelsleutel: productafspraken

- Samenstelling algemeen bestuur	De colleges wijzen uit hun midden ieder één lid van het algemeen bestuur aan, met dien verstande dat de colleges van Amsterdam, Haarlemmermeer en Noord-Holland ieder twee leden van het algemeen bestuur uit hun midden aanwijzen.
- Samenstelling dagelijks bestuur	Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier andere door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen leden, waarbij de leden aangewezen door de colleges van Amsterdam, Haarlemmermeer, Zaanstad en een vertegenwoordiger namens de Amstellandgemeenten, evenals het lid aangewezen door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland in elk geval zitting hebben.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling \ Portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Omgevingsdienst is v.w.b. de advisering bij vergunningaanvragen en het toezicht wettelijk verplicht. De feitelijke vergunningverlening en de handhaving zijn facultatief. Wettelijke basis is omgevingswet, besluit omgevingsrecht

8. Ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Voorbereiding en uitvoering van de gemeentelijke taken die door het college Aalsmeer zijn opgedragen aan het college Amstelveen.
b. Beoogd doel verbonden partij	Een robuuste ambtelijke organisatie die duurzaam hoge kwaliteit levert tegen zo laag mogelijke kosten aan beide gemeentebesturen. Meer specifiek wordt verwacht: • structurele bezuiniging op organisatiekosten door efficiency; • borging van het niveau, de omvang en continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening aan de inwoners van Aalsmeer en Amstelveen; • een organisatie die opgewassen is tegen nieuwe opgaven; • meer aantrekkingskracht van de organisatie op de arbeidsmarkt, die door uitstroom en vergrijzing onder druk staat; • nieuwe perspectieven voor medewerkers en Amstelveens management.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemende gemeenten	Aalsmeer en Amstelveen
- Financieel belang	Begrote bijdrage 2017: 14.297.000 euro.
- Samenstelling algemeen bestuur	N.v.t.
- Samenstelling dagelijks bestuur	N.v.t.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg. Zij komen minimaal één keer per jaar bijeen. De colleges komen eveneens bijeen wanneer één van de colleges dit, onder opgaaf van redenen, noodzakelijk acht. Het college van de centrumgemeente onderscheidenlijk het college van de gastgemeente kan zich in het overleg laten vertegenwoordigen

	door een of meerdere van zijn leden. De praktijk is dat beide burgemeesters deze rollen invullen.
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Belangrijk, want daardoor kunnen de gemeentelijke taken beter en goedkoper worden uitgevoerd.

6.6. Stichtingen en verenigingen

1. Greenport Aalsmeer	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Het vitaal en concurrerend te houden van de sierteelt en daarbij het onderwijs en de arbeidsmarkt zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.
b. Beoogd doel verbonden partij	De stichting bewaakt de besluitvorming over en de voortgang van de projecten (conform het Actieprogramma 2012) die vallen onder de Greenport Aalsmeer. Het versterken van het sierteeltcluster van Greenport Aalsmeer; het ontwikkelen van concrete acties en projecten om te werken aan vraagstukken op het gebied van ruimte en duurzaamheid, bereikbaarheid, kennis en innovatie, onderwijs en arbeidsmarkt, imago, profileren en organiserend vermogen.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Financieel belang	Reguliere begrote bijdrage 2017: 30.800 euro plus 6.000 euro voor uitvoeren van de agenda ruimte.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Burgemeester \ Portefeuillehouder Economisch beleid
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Belangrijk om concurrentiepositie en koppeling tussen arbeidsmarkt en onderwijs te behouden.

6.7. Coöperaties en vennootschappen

1. De Meerlanden holding NV	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Het realiseren van de afvalinzameling en -verwerking, de riool- en straatreiniging en de gladheidsbestrijding. Per 1 juli 2009 heeft Aalsmeer ook het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (inclusief sportvelden en) ondergebracht bij De Meerlanden. De diensten zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO ₁ en DVO ₂).
b. Beoogd doel verbonden partij	Het ten behoeve van publiekrechtelijke rechtspersonen in de regio werkzaam te zijn op het gebied van de inzameling, verwerking en recycling van afvalstoffen als mede op het gebied van de straatreiniging, gladheidsbestrijding, onderhoud van de openbare ruimte en, in het algemeen, het verrichten van diensten die voorzien in de behartiging van een openbaar belang, alles in de ruimste zin des woords.

c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde
d. Mate van invloed	
- Deelnemers	Aalsmeer, Haarlemmermeer, Heemstede, Noordwijkerhout, Haarlemmerliede, Spaarnwoude, Bloemendaal, Diemen, Lisse, Hillegom.
- Percentage aandelenbezit	9,28% (17.019 aandelen)
- Dividend	2015: 171.211 euro. Streven is tenminste 40% van de winst uit te keren als dividend
- Wijze van uitoefenen invloed	DVO 1 en 2 vertegenwoordigen in 2017 een waarde van 6,4 miljoen euro.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Portefeuillehouder Financiën \ Burgemeester ; Portefeuillehouder Onderhoud openbare ruimte
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Redelijk belangrijk. De gemeente Aalsmeer heeft twee contracten. Het eerste contract is verbonden aan het aandeelhouderschap en omvat taken als: het verwijderen van afval en het verrichten van activiteiten op het gebied van reiniging van straten en markten, ongediertebestrijding en ontsmettingen bij de verbonden partij. Het tweede contract is niet verbonden aan aandeelhouderschap en betreft onderhoud openbare ruimte. Dit contract loopt af op 31 december 2019.

2. Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	De gemeente Aalsmeer wil een gemeente zijn waar zoveel mogelijk inwoners op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening kunnen en zullen (blijven) doen door sporten en bewegen van jongs af aan te stimuleren.
b. Beoogd doel verbonden partij	Het (doen) stichten, het (doen) beheren, het (doen) onderhouden, het (doen) schoonmaken, het (doen) beveiligen en of het exploiteren van onroerende zaken gelegen in de gemeente Aalsmeer, waaronder sport- en welzijnsaccommodaties, horecagelegenheden en cultureel erfgoed, inclusief de tot dit erfgoed behorende zaken; het verlenen van diensten aan scholen; het ter beschikking stellen van attributen die noodzakelijk zijn voor sportbeoefening; het stimuleren van sport, beweging en gezondheid; het oprichten en het verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van andere ondernemingen, met welke rechtsvorm dan ook; het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en die van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	
- Deelnemers	Aalsmeer
- Percentage aandelenbezit	100%
- Dividend	Geen dividend op dit moment. Het is wel beoogd om dividend te ontvangen. De gemeente ontvangt tussentijds het positieve exploitatieresultaat bij het bereiken van de maximale stand van de nog te besteden exploitatiebijdrage (300.000 euro) en aan het eind van de contractperiode (31 december 2018), na een eventuele toevoeging aan de bestemmingsreserve innovatie

	(100.000 euro) maximaal. Begrote bijdrage 2017: 1.213.900 euro + 110.000 euro (reductie tarieven).
- Wijze van uitoefenen invloed	Er is een exploitatieovereenkomst getekend voor de periode 2009-2018. Een nieuwe overeenkomst is in voorbereiding. In 2014 is ook de nieuwe huurovereenkomst van alle binnensportaccommodaties ondertekend (tot en met 2018), zodat deze aansluit bij de exploitatieovereenkomst. Vanaf 2014 worden geleidelijk ook de buitensportaccommodaties bij de ESA BV ondergebracht.
- Eigenaar \ opdrachtgever	Portefeuillehouder Financiën \ Burgemeester ; Portefeuillehouder Sport
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Belangrijk, de gemeente Aalsmeer is 100% eigenaar en realiseert op deze manier haar beleidsdoelen.

3. Bank Nederlandse Gemeenten NV

a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Ontvangen van dividend
b. Beoogd doel verbonden partij	Doel is uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden
c. Relatie tussen deze twee doelen	Niet aanwezig
d. Mate van invloed	
- Deelnemers	Rijk en gemeenten
- Percentage aandelenbezit	0,05% (25.857 aandelen).
- Dividend	2015: 26.374 euro
- Wijze van uitoefenen invloed	-
- Eigenaar	Portefeuillehouder Financiën \ Burgemeester
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Een beleidsmatig doel om aandeelhouder te zijn binnen de BNG is niet aanwezig. Dividend dat jaarlijks wordt uitgekeerd wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.

4. Eneco Holding NV Energiebedrijf

a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	In het verleden heeft de gemeente Aalsmeer samen met enkele omliggende gemeenten een energie en netwerk bedrijf opgericht om in gasleveranties binnen de gemeente te voorzien en te waarborgen. Dit was met name van groot economisch belang voor de tuinbouw in de regio. In 2017 is Eneco gesplitst in een netwerk- en energiebedrijf. In tegenstelling tot het netwerkbeheer, is het niet verplicht dat het energiebedrijf in publieke handen is. In algemene zin kan worden gesteld dat vele overheidsorganisaties in binnen en buitenland actief en in toenemende mate als aandeelhouder betrokken zijn bij bedrijven en projecten op het gebied van duurzame energie. Het aandeelhouderschap van een duurzame energie-onderneming als Eneco met zijn leidende rol in de groei van duurzame elektriciteitsproductie, duurzame warmte, elektrisch rijden en energiebesparing past prima in een actief beleid van stimulering naar een duurzame samenleving.
--	---

b. Beoogd doel verbonden partij	Het (doen) verzorgen van de energievoorziening, waaronder het produceren, het in- en verkopen, transporteren, distribueren en leveren van energie, warmte, koude, water en gasen aan bedrijven en instellingen, zomede aan particulieren, het exploiteren van communicatienetwerken, het aanleggen en beheren daarvan, het verwerken en verwijderen van afvalstoffen en het exploiteren en beheren van afvalverwerkingsinstallaties, het bevorderen van doelmatig en zuinig energiegebruik en het verzorgen van voorlichting daarover, het (doen) onderzoeken van en ontwikkelen van nieuwe energieproducten en energiediensten, zomede het verzorgen van en voorzien in van alle goederen en diensten voor het verrichten van vorenstaande, alles in de meest ruime zin.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Zwak, invloed is zeer beperkt en energielevering is geen gemeentelijk doel.
d. Mate van invloed	
- Deelnemers	53 gemeenten: Rotterdam, Den Haag, Dordrecht (mede namens de aandeelhouders: Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Zwijndrecht), Heemstede (mede namens de Noord-Hollandse aandeelhouders: Aalsmeer, Amstelveen, Bloemendaal, Castricum, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Uithoorn en Zandvoort, Capelle aan den IJssel (mede namens de aandeelhouders: Albrandswaard, Brielle, Hellevoetsluis, Leidschendam – Voorburg, Rijswijk, Schiedam, Nissewaard en Westvoorne), Giessenlanden: mede namens de aandeelhouders: Alblasterdam, Barendrecht, Binnenmaas, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Gorinchem, Hendrik Ido Ambacht, Korendijk, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Leerdam, Lingewaal, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Strijen, Vianen en Zederik), Lansingerland.
- Percentage aandelenbezit	0,68% (33.789 aandelen).
- Dividend	2016 van de holding: netto 570.969 euro
- Wijze van uitoefenen invloed	
- Eigenaar	Portefeuillehouder Financiën \ Burgemeester
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Op basis van de huidige inzichten lijkt het inhoudelijk van beperkt belang te zijn om deel te nemen aan deze verbonden partij. Daarnaast is ook het percentage aandelen in bezit beperkt. Financieel is het, gelet op de dividenduitkering, wel belangrijk.

5. Stedin Holding NV	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	In het verleden heeft de gemeente Aalsmeer samen met enkele omliggende gemeenten een energie en netwerk bedrijf opgericht om in gasleveranties binnen de gemeente te voorzien en te waarborgen. Dit was met name van groot economisch belang voor de tuinbouw in de regio. In 2017 is Eneco gesplitst in een netwerk- en energiebedrijf. Het netbeheer ligt bij wet verplicht in publieke handen. De taak van de netwerkgroep is om de

	verduurzaming van het energiesysteem te faciliteren et haar infrastructuur en deze onverminderd robuust en betaalbaar te houden.
b. Beoogd doel verbonden partij	Het direct en indirect doen ontwerpen, engineeren, aanleggen, beheren, exploiteren, financieren, bewaken, instandhouden en onderhouden van collectie-, transport- en distributienetten waaronder - doch niet beperkt tot- met betrekking tot elektriciteit, gas, water en stoom, al dan niet ten behoeve van het gebruik van met die netten door derden verbonden zaken.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Zwak, invloed is zeer beperkt en er zijn betere beleidsinstrumenten om de beleidsvoornemens te realiseren.
d. Mate van invloed	
- Deelnemers	53 gemeenten: Rotterdam, Den Haag, Dordrecht (mede namens de aandeelhouders: Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Zwijndrecht), Heemstede (mede namens de Noord-Hollandse aandeelhouders: Aalsmeer, Amstelveen, Bloemendaal, Castricum, Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Uithoorn en Zandvoort, Capelle aan den IJssel (mede namens de aandeelhouders: Albrandswaard, Brielle, Hellevoetsluis, Leidschendam – Voorburg, Rijswijk, Schiedam, Nissewaard en Westvoorne), Giessenlanden: mede namens de aandeelhouders: Alblasterdam, Barendrecht, Binnenmaas, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Gorinchem, Hendrik Ido Ambacht, Korendijk, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Leerdam, Lingewaal, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Strijen, Vianen en Zederik), Lansingerland.
- Percentage aandelenbezit	0,68% (33.789 aandelen)
- Dividend	2016 van de holding: netto 570.969 euro
- Wijze van uitoefenen invloed	
- Eigenaar	Portefeuillehouder Financiën \ Burgemeester
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	Beleidsmatig is het van beperkt belang. Daarnaast is ook het percentage aandelen in bezit beperkt. Financieel is het, gelet op de dividenduitkering, in ieder geval belangrijk.

6. Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV	
a. Visie en beleidsvoornemen gemeente Aalsmeer	Ontwikkeling van het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer gelegen langs de verlegde N201 om de positie van Aalsmeer op gebied van sierteelt (logistiek centrum) te versterken.
b. Beoogd doel verbonden partij	Het doel van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is te komen tot een stedenbouwkundige en uit een oogpunt van duurzaamheid verantwoorde realisatie van het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer met een maximale grondopbrengst.
c. Relatie tussen deze twee doelen	Het beleidsvoornemen van de gemeente Aalsmeer en het doel van de verbonden partij liggen volledig in elkaars verlengde.
d. Mate van invloed	

- Deelnemers	De gemeente Aalsmeer en de gemeente Uithoorn zijn aandeelhouder van de BV.
- Percentage aandelenbezit	Beide aandeelhouders bezitten 50% van de aandelen.
- Dividend	Er is geen sprake van dividend. Beide aandeelhouders zijn verantwoordelijk voor 50% van het financiële eindresultaat van de verbonden partij, welke wordt bepaald bij de beëindiging van de verbonden partij.
- Wijze van uitoefenen invloed	De gemeente neemt deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, welke 4 maal per jaar wordt georganiseerd. De gemeente Aalsmeer heeft met de verbonden partij een samenwerkingsovereenkomst gesloten (in 2007 was de eerste en laatste herziening van de samenwerkingsovereenkomst).
- Opdrachtgever / Eigenaar	Burgemeester \ Portefeuillehouder ; Economisch beleid.
e. Indicatie hoe belangrijk het is om aan deze verbonden partij deel te nemen	De gemeente Aalsmeer heeft jegens de Bank Nederlandse Gemeenten een garantstelling van € 50 miljoen verleend om te voorzien in de financieringsbehoefte van de verbonden partij. Het is belangrijk om op dit financiële kader te sturen. Het resultaat van gebiedsontwikkeling kan een belangrijk beslag leggen op de middelen van de gemeente. Daarvoor is een permanente monitoring van verschillende aspecten noodzakelijk, zoals markt(vraag), grondprijzen, parameters etc..

Bijlage 1 Vier deelprocessen Governance nader geduid

Governance bestaat uit vier deelprocessen. In deze bijlage worden deze deelprocessen nader geduid.

Deelproces 1: Sturen

1. Afspraken
 - a. Zijn de afspraken met en taken van de verbonden partij formeel vastgelegd in een contract?
 - b. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over de bijdrage van de verbonden partij aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen?
 - c. Is het leveren van een bijdrage aan doelen van deelnemende gemeenten als doel van de verbonden partij in haar statuten vastgelegd?
 - d. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over de beoogde effecten van de producten of dienstverlening?
 - e. Staan er afspraken in het contract over te leveren prestaties en financiering van de activiteiten?
 - f. Zijn er afspraken gemaakt over flexibiliteit in de opdrachtverlening?
 - g. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd rond risico's, risicoverdeling en de wijze waarop deze worden beheerst?
 - h. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over beïnvloedingsmogelijkheden?
 - i. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over eventuele tussentijdse evaluaties?
 - j. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over de informatievoorziening, zowel kwantitatief als kwalitatief, en over de frequentie?
 - k. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over beëindiging van deelneming aan de verbonden partij?
 - l. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over frequentie en aard van de overlegstructuur?
 - m. Worden er eisen gesteld aan het certificeren van de bedrijfsvoering?
2. Informatie
Zijn er afspraken gemaakt over:
 - a. wanneer en hoe vaak de informatie moet worden aangeleverd?
 - b. aan wie de informatie moet worden aangeleverd?
 - c. welke informatie moet worden geleverd met betrekking tot de realisatie (m.a.w. over de inhoud van de rapportages)?
 - d. evaluatie op basis van de geleverde informatie?
3. Meetbaarheid output
 - a. Zijn er naast financiële afspraken ook meetbare kwalitatieve afspraken gemaakt over te leveren prestaties?
4. Coördinatie
 - a. Heeft de gemeente de mogelijkheid en bevoegdheid:
 - tot het geven van directe aanwijzingen bij de uitvoering?
 - tot het opstellen van richtlijnen voor de uitvoering van activiteiten waarvoor subsidie wordt verstrekt?
 - tot het geven van opdrachten aan de gesubsidieerde instelling?
 - om aanvullende informatie te vragen?
 - om een bestuurder te benoemen of te ontslaan?
 - tot vorming van de uitvoeringsprocessen?

- b. In hoeverre zijn deze mogelijkheden wettelijk vastgelegd?
5. Escalatie
- a. Wie is financieel of bestuurlijk verantwoordelijk als het mis gaat (gemeente, verbonden partij of beide)?
- b. Zijn er afspraken gemaakt over de wijze waarop het risico wordt gedeeld?
- De gemeente is aansprakelijk;
 - de verbonden partij is aansprakelijk;
 - gedeelde aansprakelijkheid.
- c. Zijn er afspraken gemaakt en vastgelegd over niet-reguliere informatievoorziening van de verbonden partij aan de deelnemers als doelen van de deelnemers niet gehaald dreigen te worden of financiële of andere risico's zich dreigen te manifesteren?
6. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
- a. Zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voldoende afgebakend?
- b. Is er sprake van een functiescheiding binnen de gemeenten tussen degene die beleidsmatig samenwerkt met de verbonden partij en degene die de rapportages beoordeelt en het college adviseert?
- c. Is ook in de directie van de verbonden partij een scheiding aangebracht tussen opdrachtnemerschap en bedrijfsvoering?

Deelproces 2: Beheersen

1. Beïnvloedingsmogelijkheden
 - a. Heeft de gemeente voldoende mogelijkheden om in te grijpen wanneer zich afwijkingen voordoen, zoals bij beëindiging van deelname?
 - b. Is de gemeente bevoegd om bestuurders voor te dragen voor benoeming en ontslag?
 - c. Zijn de juridische bevoegdheden van het bestuur van de verbonden partij vastgelegd in bijvoorbeeld een directiestatuut?
2. Risicomanagement
 - a. Beschikt de verbonden partij over een interne risicomanagementmethode waarbij risico's worden geïnventariseerd en geconsolideerd, inclusief de wijze waarop monitoring plaatsvindt?
 - b. Is vastgelegd wie verantwoordelijk is voor het risicomanagement?
3. Informatiebeheer
 - a. Is vastgelegd dat de verbonden partij moet rapporteren over de uitvoering?
 - b. Ontvangt de gemeente periodiek tussenrapportages over:
 - realisatie van de beleidsdoelstellingen;
 - prestatieafspraken;
 - realisatie versus budget?
 - waarover moet gerapporteerd worden?
 - financiële informatie;
 - operationele informatie;
 - kengetallen over de bedrijfsvoering;
 - kengetallen over prestaties;
 - rechtmatigheid;
 - fiscale aangelegenheden, o.a. BTW-compensatiefonds.
 - d. Zijn de gewenste detaillering, frequentie en tijdstippen van rapporteren vastgelegd?
 - e. Vinden evaluatiegesprekken plaats aan de hand van de rapportages?
 - f. Is er sprake van een incidentenmeldplicht?
 - g. In hoeverre worden cijfers getoetst op juistheid, volledigheid en tijdigheid?
 - h. Is de informatiebehoefte voor financiële middelen van ministeries afgestemd op de specifieke eisen van de ministeries?
4. Borging van kennis
 - a. Zijn er voldoende formele afspraken over deling en borging van kennis?
 - b. Zijn er taken van de verbonden partij ingebed in een afdeling van de gemeente?
 - c. Zitten de mensen met de juiste competenties op de juiste plaats?
 - d. Heeft de gemeente voldoende kennis in huis om adequaat te reageren wanneer zich calamiteiten voordoen bij de verbonden partij?
5. Interne organisatie
 - a. Heeft de gemeente voldoende kennis en expertise om tijdig dreigende ontsporingen bij de verbonden partij te onderkennen?
 - b. Is er een adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen de organisatie?
 - c. Zijn er integriteitsregels in de vorm van gedragscodes met betrekking tot:
 - onafhankelijkheid van commissarissen;
 - onafhankelijkheid van accountants;
 - adequate beloningsstructuur, het tegengaan van zelfverrijking?

- d. Is er een stelsel van interne controlemaatregelen om te kunnen toetsen of financiële rapportages betrouwbaar zijn en men zich aan de wetten en regels houdt?
- e. Wordt over de werking van interne controlemaatregelen gerapporteerd?
- f. Is er een interne audit om na te gaan in hoeverre volgens procedures wordt gewerkt?

Deelproces 3: Verantwoorden

1. Inhoud
 - a. Waarover vindt verantwoording plaats?
 - resultaten van het beleid;
 - doelmatigheid van inzet en middelen;
 - rechtmatigheid van inzet en middelen.
 - b. Waarover moet informatie worden geleverd?
 - financiën;
 - operationele informatie;
 - kengetallen over bedrijfsvoering;
 - kengetallen over prestaties;
 - rechtmatigheid.
 - c. Wordt de verbonden partij op basis van deze verantwoordingsinformatie geëvalueerd?
 - d. Wordt gecontroleerd in hoeverre de activiteiten zijn uitgevoerd binnen de beleidskaders?
 - e. Bevat de verantwoordingsrelatie voldoende informatie voor het stuurproces?
 - f. Wordt vaak en ad-hoc om aanvullende informatie gevraagd?
2. Effectiviteit en efficiëntie
 - a. Heeft de gemeente voldoende zicht op effectiviteit en efficiëntie?
 - b. Maakt de gemeente gebruik van benchmarks?
 - c. Maakt de gemeente gebruik van externe audits zoals beleidsevaluatie en financiële doorlichting?
3. Externe informatiebehoefte
 - a. Is de kwaliteit van de externe informatiebehoefte duidelijk omschreven?
 - b. Zijn er afspraken met betrekking tot:
 - tijdigheid, relevantie, volledigheid, getrouwheid en onderlinge vergelijkbaarheid van informatie;
 - voorschriften inzake inhoud van verslaglegging, zowel financieel als beleidsmatig;
 - frequentie van informatieverstrekking?
4. Beoordeling en opzet verantwoording
 - a. De verantwoordingsinformatie:
 - geeft inzicht in het gevoerde beleid;
 - draagt bij aan transparantie;
 - ondersteunt toezicht;
 - geeft voldoende informatie voor het sturingsproces.
 - b. Wordt vaak en ad-hoc om aanvullende informatie gevraagd?
5. Administratie
 - a. Is er sprake van certificering van de organisatie?
 - b. Is er een aparte accountantsverklaring voor de verbonden partij?

Deelproces 4: Toezicht houden

1. Onafhankelijk toezichthouder
 - a. Is er een onafhankelijke toezichthouder aanwezig:
 - algemene vergadering van aandeelhouders;
 - algemeen bestuur;
 - raad van toezicht?
2. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
 - a. Wat zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de toezichthouders?
 - De toezichthouders hebben mogelijkheden tot het nemen van corrigerende maatregelen;
 - de toezichthouders hebben mogelijkheden tot het opleggen van sancties bij uitvoerende organisaties;
 - de toezichthouders hebben mogelijkheden tot het ontslaan van bestuurders;
 - de toezichthouders hebben mogelijkheden tot het goedkeuren van jaarrekeningen en begrotingen.
3. Controle
 - a. Hoe is in relatie tot het realiseren van de beleidsdoelstellingen handhaving van naleving van wettelijke voorschriften geregeld?
 - Wordt voldaan de voorwaarden van spontane naleving?
 - Welk handhavingssysteem is of wordt gekozen: bestuurlijk, privaatrechtelijk of strafrechtelijk?
 - Is het gekozen handhavingssysteem toegesneden op de inhoud van het beleid?
 - Wie zijn belast met handhaving?
 - Zijn zij daarop ingesteld?
4. Toetsen
 - a. Beschikken de toezichthouders over de juiste informatie om te kunnen controleren:
 - hoe de organisatie presteert;
 - of het bestuur goed functioneert;
 - of de risico's goed worden gemanaged;
 - of de financiële toestand solide is;
 - of de organisatie 'in control' is?
 - b. Wordt door toezichthouders gerapporteerd en verantwoording afgelegd?
 - c. Worden toezichthouders geëvalueerd op hun functioneren?
 - d. Heeft de gemeente de mogelijkheid om toezichthouders te vervangen?
 - e. Zijn accountantsrapporten beschikbaar?
 - f. Zijn de oordelen omtrent toezicht van de provincie beschikbaar?

Bijlage 2 Privaatrechtelijke partijen

Privaatrechtelijke verbonden partijen

Er zijn geen formele instrumenten voor de sturing vanuit een gemeente. Er is geen begroting voorgeschreven. Dat maakt het voor deelnemende partijen lastig om in de eigen begroting actuele prospectieve informatie op te nemen over de verbonden partij. Gemeenten doen er in een dergelijke situatie verstandig aan om in de statuten dan wel in een aandeelhoudersovereenkomst (of andere te sluiten overeenkomsten met de verbonden partij) vast te leggen dat de verbonden partij een begroting opmaakt, goed te keuren door de algemene vergadering van aandeelhouders c.q. ledenvergadering, en uiterlijk 15 juli (of 1 augustus, vergelijkbaar met de nieuwe regeling voor gemeenschappelijke regelingen) voorafgaande aan het begrotingsjaar voor te leggen aan de aandeelhouders c.q. leden. Ook voor verenigingen en stichtingen die kwalificeren als verbonden partij kunnen dergelijke bepalingen zinvol zijn. Voor tussentijdse cijfers kunnen vergelijkbare afspraken worden gemaakt.

De vertegenwoordiging in private verbonden partijen (vennootschappen, verenigingen, stichtingen) vanuit gemeenten is divers van aard. Zowel de bestuurdersrol, de toezichthoudende rol als de rol van aandeelhouder c.q. ledenvergadering kan van toepassing is. Belangrijk om in te regelen (bijvoorbeeld met een good Governance code) is het volgende:

- toezichthouders onafhankelijk moeten zijn, zij gedurende een bepaalde periode geen bestuurder of werknemer mogen zijn geweest², zij geen zakelijke relatie mogen hebben met de vennootschap, geen aandelen mogen bezitten en geen bestuurder, commissaris of vertegenwoordiger mogen zijn van een rechtspersoon die minstens 10% van de aandelen van de vennootschap bezit;
- sturing op publiek belang plaatsvindt door overeenkomsten, concessievoorwaarden en daarmee vergelijkbare documenten. Aandeelhouderschap richt zich op invloed op hoofdlijnen en toezicht achteraf;
- commissarissen aantoonbaar deskundig zijn en ervaring hebben met/zicht hebben op risicobeheersing, kwaliteitssystemen en planning & control;
- aandeelhoudersstukken minimaal twee weken voor een vergadering beschikbaar zijn en volgens een vast protocol worden behandeld binnen de gemeentelijke organisatie;
- de vennootschap periodiek rapporteert over doelstellingen, prestaties en risico's.

Algemene vergadering van aandeelhouders en ledenvergaderingen

Het orgaan Vergadering van Aandeelhouders (alleen bij vennootschappen) c.q. ledenvergadering (vereniging) gaat formeel over aanstelling en ontslag van de bestuurder en de commissarissen, verleent decharge, stelt de jaarrekening en de resultaatbestemming vast en heeft vaak statutaire bevoegdheden inzake de besluitvorming rond majeure onderwerpen als beleid, investeringen, deelnemingen en financiering. Ook hier geldt dat hij daarvoor verantwoording aflegt aan de eigen organen (zoals college en raad). In deze situatie legt de bestuurder primair verantwoording af aan de toezichthoudende organen van de verbonden partij en, in geval van een vennootschap, aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en bij een vereniging de ledenvergadering. Deze organen hebben de bevoegdheid om decharge te verlenen en besluiten over de benoeming en ontslag van de bestuurder. In de statuten kunnen daar nadere regels voor worden opgenomen.

Daar waar de gemeente in de vergadering van aandeelhouders c.q. ledenvergadering is vertegenwoordigd kan de vertegenwoordiger van de gemeente (wettelijk de burgemeester, of een andere vertegenwoordiger bij volmacht) slechts een stem uitbrengen namens de gemeente. De inhoud van de stem wordt dan bepaald door het beleidskader van de gemeente of door een

individueel collegebesluit aangaande de inhoud van het voorstel waarover gestemd wordt. Dat geldt ook voor de vaststelling van de jaarrekening.

Raad van commissarissen en Raden van toezicht

Het toezicht is neergelegd bij een Raad van Commissarissen (niet altijd verplicht) bij vennootschappen, en raden van toezicht bij stichtingen en verenigingen, mits geregeld in de statuten. De bevoegdheden van een bestuurder en de onderwerpen waarvoor instemming van de toezichthouder nodig is zijn geregeld in de statuten of oprichtingsakte.

Dagelijks bestuur (= directie)

Voor de bestuurdersrol geldt ook hier de eigenstandige verantwoordelijkheid, gebaseerd op de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek en in ^{OB}de statuten (handelen in belang van de organisatie en de daarmee verbonden "onderneming" en rekening houdend met de bepalingen die gelden voor bestuurdersaansprakelijkheid). Het belang van de rechtspersoon is leidend. Bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten of oprichtingsakte. Voor stichtingen en verenigingen geldt dat ook.